

zet az „élet“ alapvető kérdéseihez. Az ikerkérdés vizsgálata az utóbbi évtizedben az emberi átöröklés legeredményesebb és legmegbízhatóbb vizsgálati módszerévé fejlődött. Annál a nagy és széleskörű érdeklődésnél fogva, mely ennek alapján az ikerproblémával fölmerülő minden kérdéssel szemben tapasztalható, tulajdonképpen csodálatos, hogy az egész ikerkutatásnak, biológiai alapjainak, módszerének és eredményeinek a szélesebbkörű olvasóközönségnek szánt, közérthető feldolgozása mindaddig hiányzott. Szerzőnk könyvé ezt a hiányt törekszik pótolni. Megkísérli az ikerkutatás minden lényeges kérdését megvilágítani anélkül, hogy a részletes kutatás minden eredményét felsorolni akarná. Fejtegetései ilymódon első bevezetésül szolgálnak az emberi átöröklés kutatásának e nevezetes fejezetébe mindenki számára, aki foglalkozni óhajt vele, tehát orvosok, öröklési biológiával foglalkozó természettudósok és pedagógusok részére. Szakszerűsége mellett gondja van arra is, hogy az ikerprobléma általános emberi jelentőségének is figyelmet szenteljen s azért a szűkebb értelemben vett nagyközönséghez, a műveltekhez is fordul könyvével. Az ikrek természete adja a legmeggyőzőbb bizonyítékokat arra, hogy mily hatalmas az átöröklés s ezzel voltaképpen érintve van az örök embernek minden kérdése. A könyv fejtegetései nem igényelnek előzetesen különösebb szakismereteket, bőséges és sokoldalú képanyaga külön is emeli a mű értékét. A biológiai készültség nélküli olvasó is könnyen követheti a szerző gondolatmenetét, melynek főbb szakaszai, a részletfejezetek követhetnek témájának mellőzésével a következők: az ikerképződés biológiája, az ikerkutatás módszerének jelentősége az emberi átöröklés vizsgálatában, az ikerkutatás általános kérdései, a speciális ikerkutatás eredményei testi és lelki tulajdonságok szempontjából, az ikrek a költészetben, az ikerkutatás egyetemes jelentősége. A gazdag anyagot a kérdés irodalmának bő bibliográfiája és igen hasznos név- és tárgymutató követi. Mindent összevéve, R. Lotze könyve nagyon érdekes és tanulságos olvasmány.

Gyulai Agost dr.

Maria Messinger: Das Kind, seine Welt und seine Beschäftigung. (A gyermek, világa és foglalkozása.) Wien—Leipzig, 1938. Deutscher Verlag für Jugend und Volk. (229 lap.)

Az előttünk fekvő könyv jellegéje: „Vezetni kell, nem korlátozni!“ A gyermek helyes fejlődésének ez a titka szerzőnk szerint. Erre óhajt tanítani, anélkül, hogy tankönyve volna. Az élet gyakorlatából jött létre és annak szolgálatára is van szánva. Kiáltó szózat szeretne lenni, mely azt mondja: „Jer, kísérel meg úgy cselekedni, ahogy mondom. Talán megtetszik tanácsom s a munka, melyet e tanács nyomán végzel, sikerülni fog!“ A szerző önérzetét az táplálja, hogy mint anyának a magánóvoda tulajdonosának, módjában volt a gyermeki lélek nyilvánulásaiban teljesen elmélyedni, s ezért érez hivatást arra, hogy tapasztalatait leírja, segítségére óhajtván lenni az anyáknak, nevelőnőknek és hivatásos óvónőknek. Olyan összefoglaló enciklopédiáját nyújtja hát a gyermekkor első éveire vonatkozó gyakorlati nevelői ismereteknek, aminő eddig alig volt az irodalomban. Szól a gyermek szabad játékaikról, régi népies anyagot dolgoz föl a családi kör és az óvoda részére, főleg Karinthiában szokásos dalos játékokat. Általában foglalkozik a dal

szeropével a kis gyermek életében és az óvodában. Közli a kisgyermek gimnasztikai gyakorlataira, a helyes öltözködésre, a tornateremre és tornaterre vonatkozó tudnivalókat. Nagy gondot fordít az érzékek nevelésének kérdéseire. Ez különösen részletes fejtegetés. Majd rátér a gyermeket környező világnak, mint legszebb képeskönyvnek szerepére. Itt előkerül a kert, az állat- és növényvilág. Bár szerzőnk panaszkodik, hogy térszűke miatt nem lehetett eléggé behatóan szólnia, mégis igen részletesen tárgyalja a beszéd gondozását az első gyermekkorban. S talán még ennél is nagyobb gond és tárgyiseretet jellemzi fejtegetéseit a kisgyermek alkotó munkája elveinek, gyakorlatának, lehetőségeinek és eredményeinek ismertetésénél. A szín, a ritmus, a hang szerepe az óvodában, az ünnepek megülése, az önállóságra nevelés, az óvodai munka sorrendje, a család és az óvoda közti kapcsolat vizsgálata, Isten a kisgyermek életében, — mindmennyi külön érdekes fejezet az anyagban rendkívül gazdag, gondolatkeltő, jeles kézikönyvben. Nagyon hasznos olvasmánya lehet mindenkinek, ki a csecsemőkort követő első gyermekkor lélektanával foglalkozni óhajt.

Gyulai Agost dr.

Rochracher Hubert: Karakterológia. A harmadik német kiadást fordította és magyar vonatkozásokkal kiegészítette: Szöllőssy Győző. Novák Rudolf és Társa Tudományos Könyvkiadóvállalat, Budapest 1939. 80, 192 l. Ára 3.60 P.

A karakterológia vagy jellemtan fiatal, de nagy reményekre jogosító tudomány. Feladata, hogy az embereket testi-lelki mivoltuk szerint lelkiismeretes tudományos kutatások és gyakorlati kísérletek segítségével sajátos, határozott, egymástól élesen elhatárolt jellemtípusokba sorozza. A karakterológia jelentősége mind az egyén, mind a társadalom számára szembeeszkő, mégis nélkülöztlük az idevágó kérdéseket rendszeresen összefoglaló művet, mely e nagyjelentőségű tudomány alapjait világosan és élvezetesen feltárja. Ezen a hiányon segített Szöllőssy Győző honvéd-főtörzsorvos, a neves insbrucki pszichológus kitűnő művének lefordításával és magyar vonatkozásokkal való kiegészítésével.

A könyv három szerkezeti egységre tagolható.

Bevezető résznek tekinthető *A tudományos karakterkutatás általános alapelvei* (5—15. l.) című fejezet, mely a lélektan és a jellemtudomány viszonyával, a karakterológia fogalmával, feladatával és módszerével, a test és lélek kapcsolatával foglalkozik. A lélektan hosszú időn át elhanyagolta ezeket a kérdéseket, különösen a természettudományi lélektan („lélektan lélek nélkül“) nem kedvezett a jellemkutatásnak, de az újabb lélektannak fontos fejezetévé vált, sőt rendkívül termékenyítőleg hatott a korszerű lélektani szemlélet kialakulására, mert az „egész“, a „szerkezet“, a „struktúra“ hangsúlyozásával újabb és újabb tanulságos eredményekhez vezetett. A karakterológia nem lát a lélek életében elszigetelt elemeket, az embereket „összszemélyiségük“ szerint vizsgálja és osztályozza, a testalkat és jellem szoros kapcsolatát hirdelve. A lelki élet működése az emberi testtől s a test szerveinek állapotától függ; egyetlen önálló, a testtől független lelki jelenséget sem lehet kimutatni —, vallja a jellemtan.